Domnul Andrea Andermann...

(Costin Popa – 24 iunie 2012)

...este un nume important al TV-show-ului liric. În 1992 a avut geniala idee de a produce transmisia live worldwide a unui spectacol cu „Tosca”, direct din locurile unde Puccini a fixat acțiunea și chiar la orele și zilele din iunie în care s-a petrecut. Ineditul demersului a atras și succesul a fost maxim. Să vezi actul I chiar în biserica Sant’Andrea della Valle, actul secund la Palazzo Farnese și ultimul pe înălțimile castelului Sant’Angelo, cu perspectiva basilicii San Pietro, este de-a dreptul fascinant. De câte ori nu ne-am plimbat prin acele locuri din Roma, fredonând paginile pucciniene! Anderman și-a asigurat și un cast stelar, soprana Catherine Malfitano, tenorul Plácido Domingo, bas-baritonul Ruggero Raimondi. La pupitru, Zubin Mehta, care a condus Orchestra Simfonică Națională RAI dintr-o a patra locație, totul fiind captat și urmărit de cântăreți prin zeci de microfoane și monitoare. O industrie formidabilă. A meritat. În mod cert, veniturile au depășit cheltuielile, așa încât dl. Andermann a prins curaj.

Numai că nu i s-au mai oferit pe tavă spații și ore explicite ca în „Tosca”, așa încât a fost nevoit să facă rabat. Au urmat, la interval de câțiva ani, transmisiile a două opusuri verdiene, „Traviata” de la Paris și din împrejurimi (2000), precum și „Rigoletto” de la Mantova (2010). Priza la telespectatori și critici nu a mai fost aceeași, mai ales din cauza prezenței unor cântăreți necunoscuți sau a unora nepotriviți rolurilor. Mă refer la soprana debutantă Eteri Gvazava (o Violetta care n-a pătruns în lumea bună a liricii), reputatul tenor José Cura (un Alfredo Germont cam tomnatic și prea... baritonal), soprana debutantă Julia Novikova (Gilda rămasă fără confirmări ulterioare), ambițiosul Plácido Domingo (tenor pe post de bariton în rolul Rigoletto), tânărul și promițătorul tenor Vittorio Grigolo (prea superficial pentru Ducele de Mantua), basul Ruggero Raimondi (cu umbrele apăsătoare ale vârstei pe rolul Sparafucile)… Ce-i drept, în „Rigoletto”, nici regizorul Marco Bellocchio n-a reușit performanța naturalului, a așteptatei relaționări filmice între personaje.

O fabulă în direct

Și iată că, la începutul verii, Andrea Andermann a recidivat și a produs la Torino „Cenușăreasa” de Rossini, sub genericul „o fabulă în direct”. Cu subtitlu potrivit sau nu, basmul popular al lui Charles Perrault, transpus genial în muzică de maestrul de la Pesaro pe libretul lui Jacopo Ferretti, a fost o alegere bună. Îndeosebi prin locațiile somptuoase, chiar dacă au fost depărtate de rezidențele principalilor eroi. Mă gândesc că Don Ramiro este principe de Salerno iar Don Magnifico, baron de Montefiascone, domenii aflate înspre sudul Italiei.

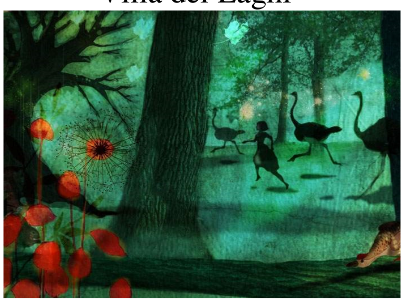
Dar ce contează? Am admirat casa Cenușăresei (imaginată în Villa dei Laghi construită în 1860 la comanda regelui Vittorio Emanuele II), locurile în care și-a petrecut copilăria (Parco la Mandria, o pădure din valea Padului, plină de cerbi, căprioare și mistreți), casa lui Don Magnifico (castelul La Venaria Reale, construit în barocul secolelor XVII și XVIII), am mers în Sala de bal din Micul Palat de vânătoare al familiei Stupinigi. La finalul ce consfințește „Triumful bunătății” – cum își subtitrează Rossini opera – am fost plimbați prin sălile eclectice de la Palazzo Reale (Galleria del

Daniele, Sala della Colazione, Sala Ottagona, Sala dei Medaglioni, Sala da Ballo în care s-a reconstituit Sala tronului). O explozie a culorilor, strălucirii, decorațiunilor abundente, costumelor spectaculoase de epocă. Andrea Andermann, cu sprijinul regizorului Carlo Verdone și al autorului imaginii, Ennio Guarnieri, a reușit cadraje de vis, luxuriante și totodată poetice, printre care inspiratele inserturi de animație (Annalisa Corsi și Maurizio Forestieri) au făcut ca „fabula” transmisă live să pulseze atractiv.

Villa dei Laghi

Villa dei Laghi

Parco la Mandria

Parco la Mandria

La Venaria Reale

Stupinigi noaptea

Stupinigi (sală în Palatul de vânătoare)

Palazzo Reale

Palazzo Reale (salon)

Cenușăreasa de gheață

Sigur că pentru dl. Andermann alegerea distribuției a fost esențială și căutările intense. Pe surse, s-a aflat că pentru rolul titular au fost în vizor reputata americancă Joyce DiDonato (43 de ani), excelenta română Roxana Constantinescu (31 de ani), ucraineanca născută la Tașkent Lena Belkina (24 de ani), juna Ketevan Kemoklidze, originară din Georgia... Toate, superbe. Pentru Don Ramiro, renumitul peruan Juan Diego Flórez (39 de ani), performerul român al agilităților acute Bogdan Mihai (30 de ani), uruguayanul Edgardo Rocha (29 de ani)... În rolul Don Magnifico, opțiuni au mers către celebrul Ruggero Raimondi (72 de ani). Și câți vor mai fi fost... Este evident că Andermann a dorit să se orienteze către cei mai tineri, cel puțin pentru cele două personaje principale. A ales bine?

În rolul Angelina – Cenerentola a apărut până la urmă Lena Belkina, mezzosoprană cu voce rotundă și strălucitoare, pentru care coloraturile marelui și dificilului Rondò final au fost floare la ureche, în condițiile unei stupefiante omogenități de glas. Păcat că totul s-a oprit aici. Tânăra artistă nu a pătruns esențele belcantiste rossiniene și derularea discursului muzical a fost întrucâtva monotonă, după cum lipsa de expresivitate a chipului Lenei a rămas pentru mine un mister care a coborât spuma scriiturii buffo cu multe trepte. O Cenușăreasă de gheață. (Pentru că veni vorba, nu pot să uit inflexiunile și nuanțele din cântul Roxanei Constantinescu în arietta „Una volta c'era un re", ca și zâmbetul șarmant, într-un recent spectacol bucureștean.) Ar mai fi ceva. Se vede că școala de canto a Lenei Belkina provine din spațiul ex-sovietic. A beneficiat de o instruire solidă care însă nu a îndepărtat-o (încă) de pronunția specific slavă a unor vocale, fapt nepotrivit pentru intrarea într-un repertoriu internațional.

Tenorul Edgardo Rocha a fost Don Ramiro cu voce extinsă și mobilă, cu look plăcut și fizionomie șăgalnică, subtilă. În rolul Don Magnifico, basul Carlo Lepore a cântat cu bună știință a stilului, mai ales fără îngroșările pe care caracterul personajului le induce deseori. Mulțumitori au fost bas-baritonii Simone Alberghini (Dandini) și Lorenzo Regazzo (Alidoro); soprana Anna Kasyan (Clorinda) și mezzosoprana Annunziata Vespri (Tisbe) s-au înscris voit caricatural, poate chiar prea grotesc, în conceptul regizorului.

După ce toate celelalte producții andermanniene fuseseră dirijate „în abonament" de faimosul Zubin Mehta, iată-l acum la pupitrul Orchestrei Simfonice Naționale RAI pe Gianluigi Gelmetti, corect în serviciul spectacolului televizat dar câteodată rigid și puțin preocupat de detalii.

Ce va urma? Poate „Otello" în Cipru sau „Boris Godunov" în Rusia și Polonia, poate „Lucia di Lammermoor" în Scoția sau „Carmen" la Sevilla, poate „Aida" în Egipt sau „Don Carlos" la Fontainebeau, El Escorial și mănăstirea San Jerónimo de Yuste. Poate... Câte titluri nu pot fi puse în pagină în „stil Andermann"! Cu condiția ca producătorul să nu uite că reality-show-ul de pe ecran trebuie să fie susținut de voci ideale, atât muzical cât și expresiv.